

Mariane Paviasen
Inatsisartunut ilaasortaq
Inuit Ataqtigiit

**Avinngarusimasuni nalunaarasuartaatitigut attaveqaqatigiinnermi
ajornartorsiuteqarneq pillugu § 37 naapertorlugu apeqquteqaammut 2024-055-
imut akissut**

20-03-2024
Suliap nr.: 2024 - 5708
ID. nr. 91460481

Asasara Mariane Paviasen

Avinngarusimasuni nalunaarasuartaatitigut attaveqaqatigiinnermi ajornartorsiuteqarneq pillugu Inatsisartut Suleriaasianni § 37 naapertorlugu Naalakkersuisunut apeqquteqarputit. Apeqqutitit uannut akisassanngorlugit innersuunneqarput. Apeqqutit matuma kinguliani ataasiakkaarlugit issuarneqarput, akissuteqaat kingornaniilluni.

Postboks 909
3900 Nuuk
Tlf.: (+299) 34 50 00
E-mail: box909@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

**Apeqqut 1. Avinngarusimasuni najugalinnut attaveqaatit oqarasuaatit
internettikkullu ajortittarnerat attaveerutilattaarnerat Tusass'imit qanoq
iliuuseqqarfiginiarneqarpa?**

Akissut: Tusass A/S-imiit akissuteqaammit ilassutissamik piniartoqarpoq, taannalu paasissutissiivoq:

”Avinngarusimasuni nalunaarasuartaatitigut attaveqaqatigiinnerup qulakkeernissaanut Tusass attaveqaasersuutinik annertuunik suliaqarpoq. Tamatumunnga qitiutinneqarpoq 67-inik avinngarusimasuni sakkortusaaveqarfeqarnera, nunatsinni sineriak sinerlugu qaqqat qaavini suliaqarfiusunik, aammalu Kalaallit Nunaanni sakkortusaaviusunik. Taakkua inuttaqanngilluinnarput, aammalu paasissutissat nalunaarsukkat illoqarfiit nunaqarfiillu akornanni siumut utimullu nassiusorneqartarneri eqqaassanngikkaanni avatangiisinut attaveqaratik. Taakkua taamaalillutik nukissiamik nammineq pilersuisoqarput, pingaartumik generatorinik, kisianni seqernup anorillu nukinganik annertunerusunik ukiuni kingullerni tapertaqartinneqartunik. Tamatuma saniatigut piffissat ilaanni generatorit unittoornissaannut, sakkortusaaviit ingerlatinnissaannut battereeqarput. Qamittoornernut pissutaasarpog nukissiamik pilersuinnermi unittoorneq, assersuutigalugu generatorip ajoquteqalernerani. Generatorit sillimmateqarput, tassa imaappog minnerpaamik generatorit marluupput, aammalu ukiumoortumik Tusass-imi maskinalerisunit misissorneqartarlutik. Tusass-ip nukissiuutinut attaveqaasersuutaannut annertuumik aserfallatsaaliuinissamut pisussanut pilersaaruteqaraluartoq, qamittoortarnerit pinngitsoorneqarsinnaanngilluinnangajapput. Tassunga ilanngullugu piffissat ilaanni qaqqat qaavinukarnissaq ajornakusoortorujussuusinnaasarpog, tassami Tusass-ip qulimiguulimmik atugassaqaarnissaq aammalu silap timmiffiusinnaanissaa, pinngitsoorsinnaanngimmagu.

Nalunaarasuartaatitigut attaveqaqatigiinnermut periarfissaqarneq suli inuiaqatigiinnut kalaallinut pingaaruteqarluinnartunut ilaasoq Tusass-ip eqqumaffigaa. Taamaattumik sakkortusaavinnut attaveqaasersuutit pioreersut tapertaqartinnissaannut, Tusass avingarusimasuni immikkut attaviliinissanut periarfissanik annertunerusunik misissuivoq, assersuutigalugu qaammataasatigoortumik aaqqiissutissat atorlugit. Pilersuinerup isumannaatsuunerata nalinginnaasumik avingarusimasumiittunut annertusitinnissaanut, annertuumik ukiunilu arlalinni suliniuteqarnissaq pisariaqarpoq, taamaattumillu Tusass-ip suliniuteqarnissaq taanna 2025 – 2028-mut periusissiami ilanngutissavaa. Taamaattoq aamma 2024-mi suliniutinik, Kalaallit Nunaanni sumiiffinni tamani pilersuinerup isumannaatsuuneranik pitsanngorsaannissamik siunertaqartunik, ingerlasoqarpoq. Tamatuma saniatigut ukiuni kingullerni silami pisartut, antenne-ni atortullu sermertalerneranik kinguneqartut, malunnarsimapput, tamatumalu kingunerisaanik aallakaatitassanut tunngasut annikillisimallutik attaveqaatillu pitsaassusaat ajornerulerluni. Tassani aamma periaatsit teknologiillu nutaat, unammilligassanik taakkuninnga pinngitsoortitsisinnaasut, sulissutigaaqut.”

Apeqqu 2. Savaatillit attaveqaatitigut ajornartorsiuteqartuarnert qaangerniarlugu Tusass’ qanoq pilersaaruteqarpa?

Akissut: Tusass A/S-imiit akissuteqaammit ilassutissamik piniartoqarpoq, taannalu paasissutissiivoq:

”Sullissinerup ulloq 1. november 2023 Greensat-imi qaammataasamut nutaamut allanngortinneqarneraniillu savaatilinnut sullissineq kukkuneqanngitsumik ingerlasimanngitsaq, Tusass-ip nassuerutigaa. Savaatillit Greensat-ip ingerlanneqalernerani sullissinernik pitsaannerusunik, flatrate internet-itut ittunik, qaammataasatigut sullissiviusuni sullitat allat taamaaqataannik, neqeroorfigineqarput. Qarasaasiatigut paasissutissanik atuinerup malunnaatilimmik annertusisimanagera ersarippoq aammalu sullitat sullissinerit nutaat atulersimarpasimmasigit nuannerpoq. Sukkassutsit sukkanerulernerani Tusass-ip maligaasanik atuiffiusussat nutaat qaffasinnerusullu atortariaqalersimavai. Taakkua anorlernerani nittaanneranilu malussarinnerupput. Savaatillit allallu VSAT-ikkut sullinneqartut Nuummi nunami sakkortusaaverujussuakkoortumik pilersorneqarput. Pilersinneqarnerani periaatsip silamut patajaannerulersinnissaanut suliniuteqartoqarpoq, kisianni Tusass-ip suliniutit patajaallisaasussat sunniuteqarnissaanut naatsorsuutigineqartumut oqimaaqatigiisinniarsarisimavai. Assersuutigalugu glasfiber-radome 15m., pilersinneqarnerata nalaani Nuummi qaammataasaqarfii tamaasa poorlugit inissisimasusaaq, isumaliutersuutigineqaralarpoq. Radome 4mDKK sinnerlugit aningaasartuuteqarfiususaaavoq, taamaattumillu radome ilaatinngu aallaqqaammut pilersitsinissaq Tusass-ip toqqarpaa. Maannakkorpiaq suliniutissat arlallit, aalajaatsuunermik pitsanngorsaasussat, sulissutigineqarput. Taamaalliluni savaatilinnut pitsaanngitsumik aalajaassuseqartitsinerup ajornartorsiutaanera

ukkatarineqarpoq aammalu aallaqqaammut suliniutit pitsanngorsaataasussat pisariitsut aningaasaqarnikkullu unamminartut Tusass-ip sulissutigimmagit, kisiannili savaatilinnut pilersuinerup pitsanngorsarnissaa tamakkiisumik ukkataralugu, paasineqarnissaa qinnutigineqarpoq. Savaatillit ilaannikkut qamittoortarnernik akornuserneqartarnerat Tusass-ip ajuusaarutigaa, aammalu qamittoortarneq akulikippallaartoq isumaqatigalugu, aammalu aalajaatsuunerata pitsaanerulernissaa siunertaralugu aaqqiissutissat ukkataralugit sulissutigineqarput."

Apeqqu 3 Illoqarfinni mikinerusuni Tusass'ip allaffiinik matooraaneq qanoq Tusass'imut sipaarutaatigiva?

Akissut: Tusass A/S-imiit akissuteqaammit ilassutissamik piniartoqarpoq, taannalu paasissutissiivoq:

"Ukiuni kingullerni allakkanik nassiussinermi isertitat annertooujussuarmik annikillinerat pakkersimaarniarlugu, Tusass-imut illoqarfinni minnerusuni suleqatigiilernissap sulissutiginnissaa pisariaqarpoq. Annikillineq taanna sukkasoorujussuarmik ingerlaannarpoq, aammalu Tusass-ip allakkerisarfisa imminut akilersinnaajunnaarnerannik kinguneqarluni. Digitalinngortitsineq, allakkani isertitat malunnaatilimmik annikillinerannut pingaarnertut pissutaasoq, najukkani nunarsuarmilu takussaavoq. Allakkerinermut ingerlatseqatigiiffiit nunarsuaq tamakkerlugu ajornakusoortorujussuarmik inissisimapput aammalu siunissaat suli ajornakusoornerulluni, tassami digitalinngorsaaneq pingaarnertut isertitaqarfiusartunut, tassaasunut allakkat, eqquimmat. Tamatumani imminut akilersinnaasumik suliassat kisinngoruttut sulliarisinnaanissaannut nutaamik eqqarsarnissaq pisariaqarpoq – nutaamik eqqarsarneq, taamatuttaaq Kalaallit Nunaanni, taamaallillunilu Tusass-imi, pisariaqartoq. Paamiuni, Narsami Nanortalimmilu Tusass-ip pisiniarfii annertuunik amigartooruteqarfiupput aammalu imminut akilersinnaanngitsunik annertunerusunik aningaasaliivigineqartussaallutik. Tusass isumaqanngilaq Kalaallit Nunaata kujataani Tusass-ip pisiniarfiisa pingasut matunerat sumiiffiit minnerusut inuerukkiartornerannut pisooqataasoq. Paarlattuanik ulluinnarni atugassanik pisiniarfiit suleqatigineqalerneranni illoqarfinni pineqartuni pitsaanerusumik sullissinissaq qulakkeerneqarpoq. Pisiniarfiit taakkua matuneqarneranni Tusass-ip pissutsit arlallit qulakkeerpai, ilanngullugit:

- Ammasarfiit siviunerujussuanngornerat. Illoqarfinni pingasuni tamaginni ammasarfiit ullut tamaasa nal. 12:00-15:00-imut nalunaaquttap akunnerinik pingasunik sivikillipput. Ullumikkut sullitat Brugsenip ammasarfiini sullinneqartarput, taamaattumik sullitat namminneq suliffimmi iluani Tusass-ip pisiniarfiinukartariaarupput.
- Sullitanik sullissineq allanngorartinneqarsinnaasoq. Illoqarfinni boksit tunniussiviusartussatut ikkussorneqartut kingunerisaannik sullitat sms-ikkut imaluunniit mail-ikkut ilanngunnermikkut ilaquuttaminnik imaluunniit ilisarimasaminnik nassiussanik aallertitsinnaalerput.

- Suliffissanik piujuartitsineq. Illoqarfinni pingasuni taakkunani Tusass-ip Brugseni suleqatigalugu suliffissanik atorunnaarsitsinissap pingitsoortinnissaa iluatsippaa, tassami Tusass-imi sulisut tamarmik Brugsenimi sulilernissamik neqeroorfigineqarput.
- Ilinniartut sungiusarfissaannik nukittorsaaneq piujuartitsinerlu. Tusass-imi ilinniartut suleqatigisartakkani ilinniarnertik ingerlatiinnarpaat, tassani assigiinngisitaarnerusumik ilinniagassatigullu oqimaannerusumik ilinniartitsinissaq periarfissaqarluni.”

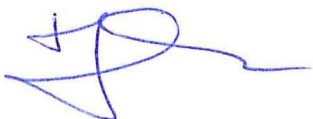
Apeqput 4 Naalackersuisut illoqarfinni mikinerusuni namminersornerullutik oqartussat suliffeqarfiini allaffinnik matooraaneq qanoq isigaat?

Akissut: Namminersorlutik oqartussat aktiaatileqatigiiffii naalackersuisoqarfimma ataaniittut aallaavigalugit apeqput akissuteqarfigissavara.

Suliffeqarfiit akisussaaffeqarfiini sunniuteqarluartumik sullissinerup qulakkeernissaa siunertaralugu, Namminersorlutik Oqartussat nalunaarasuartaatitigut attaveqaqatigiinnerup attaveqaasersuutillu iluanni ingerlatseqatigiiffinnik arlalinnik pigisaqarput. Tassani Tusass A/S, allakkerinermut nalunaarasuartaatigullu attaveqaqatigiinnermut akisussaasuusoq, aamma pineqarpoq. Sullissinermut ingerlatseqatigiiffiit neqeroortigisartagaannut inatsisitigoortumik Namminersorlutik Oqartussat piumasaqaateqarsinnaapput, kisianni ingerlatseqatigiiffiit qanoq sunniuteqarluarnerulersitsissanersut, ingerlatseqatigiiffinni siulersuisut pisortaatillu aalajangertussaavaat. Tusass-ip allakkerinermut nalunaarasuartaatitigullu attaveqaqatigiinnermut aningaasartuutimik pisariaqanngitsumik qaffakkiartunnginnissaannut, sunniuteqarluarnerulersitsinissaa, innuttaasunut inuussutissarsiortunullu pingaaruteqarpoq.

Neriutigaara matuma siulianiittuni apeqputitit akineqarsimassasut.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Hans Peter Poulsen